

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

« СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

(назва дисципліни)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

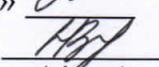
ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія СЛЄПЦОВА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії
обліково - фінансових дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»

Протокол № 6 від «16» 01 2026 р.

Голова циклової комісії Наталія СЛЄПЦОВА
(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхові послуги» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхові послуги» спрямована на оволодіння знаннями та практичними навичками щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, функціонування та аналізу страхового ринку.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Страхові послуги» укладено на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Обов'язкова /вибіркова	обов'язковий компонент (ОК), що формує спеціальні компетентності
Кількість тем	11
Загальна кількість годин	120
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	36
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	екзамен

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Страхові послуги»: формування цілісної системи знань студентів щодо теорії організації страхового ринку, а також з практики надання страхових послуг юридичним та фізичним особам. Набуття студентами теоретичних знань та практичних навиків щодо застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки

Завдання навчальної дисципліни «Страхові послуги»: з'ясування необхідності і сутності страхового бізнесу, сутності та значення надання страхових послуг для страхування ризиків підприємств та фізичних осіб; засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні; вивчення умов надання страхових послуг і формування цивілізованого ставлення до колективного та особистого майна, власного життя та здоров'я, відповідальності перед третіми особами, порядку та методів проведення страхування; ознайомлення з джерелами та особливостями надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, законодавчою базою, що регулює розвиток страхування в Україні та забезпечує страхову діяльність підприємств.

Предметом навчальної дисципліни «Страхові послуги» є: теоретичні і практичні аспекти застосування конкретних видів страхування на підставі вивчення їх змісту, визначення потреб страхового ринку й окремих галузей суспільства.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги» є: досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання та компетентностей, ґрунтовна підготовка з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Гроші та кредит».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- сутність, функції, принципи та роль розвитку страхових послуг в економічній системі суспільства;
- методи організації роботи страховика щодо страхового захисту;
- порядок укладання та ведення страхової угоди, проведення страхування технічних ризиків;
- особливості, форми і види особистого страхування;
- види страхування майна та відповідальності підприємств;
- стан та порядок проведення сільськогосподарського страхування;
- переваги страхування фінансово-кредитних ризиків;
- автотранспортне страхування;
- страхування майна і відповідальності громадян;

уміти:

- використовувати набуті теоретичні знання під час страхування від різних ризиків, що загрожують підприємству та його працівникам;
- розраховувати страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг, фінансові результати діяльності страхової компанії та її податкове зобов'язання;
- організовувати та планувати фінансову стратегію страхової компанії;
- пояснювати методiku розрахунку страхових тарифів для видів загального страхування та страхування життя;
- розв'язувати задач із надання страхових послуг та складати договори страхування;
- приймати управлінські рішення щодо уникнення ризиків за допомогою укладання відповідних договорів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліни «Страхові послуги» пов'язана із дисциплінами: «Вступ до спеціальності», «Гроші та кредит».

Знання, здобуті при вивченні страхових послуг застосовуються у процесі засвоєння здобувачами освіти при проходженні виробничої практики та атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Програмою навчальної дисципліни «Страхові послуги» передбачено проведення лекцій, семінарських, практичних занять із тем курсу, а також складання семестрового екзамену.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи й страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях
Загальні компетентності (ЗК)	ЗЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства. СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин. СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
Результати навчання (РН)	РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень. РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань. РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

	<p>РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.</p> <p>РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.</p> <p>РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань</p>
--	---

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Обсяг годин			Разом
Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні	2	2	4	8
Державне регулювання страхової діяльності	2		4	6
Страхові ризики та їх оцінювання	2	2	4	8
Страховий ринок та договір страхування	2		6	8
Страхування життя	4	4	6	14
Медичне страхування та страхування від нещасних випадків	4	4	6	14
Сільськогосподарське страхування	4	2	6	12
Автотранспортне страхування	4	4	6	14
Страхування майна і відповідальності громадян	6	4	6	16
Перестраховання і співстраховання	2		6	8
Фінансова діяльність страхової компанії	4	2	6	12
Всього	36	24	60	120

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ, КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Необхідність та сутність категорії страхового захисту, методи його забезпечення

Страховання як економічна категорія та його ознаки. Функції страховання як економічної категорії. Принципи страховання. Системи страховання. Розвиток страхової справи в Україні в умовах ринку. Роль страховання у вирішенні соціальних проблем суспільства. Страхова термінологія та її класифікація. Поняття об'єктів страховання. Об'єкти страховання в майновому, особистому страхованні, в страхованні відповідальності.

Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхованні, у страхованні відповідальності.

Історія виникнення та розвитку страховання в Україні.

Семінарське заняття

Страховий фонд суспільства, його сутність та значення. Форми організації та методи утворення страхового фонду суспільства. Економічна необхідність та сутність страховання.

2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Необхідність та основні інструменти державного регулювання страхової діяльності, ліцензування, визначення вимог до розміру та структури статутного фонду, забезпечення запасу платоспроможності, застосування заходів впливу.

Організаційно-правова структура, повноваження та обов'язки Уповноваженого органу. Ліцензування та нагляд за суб'єктами страхового ринку. Особливості та основні напрями державної політики у сфері страховання.

Закон України "Про страховання" розділ IV "Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні".

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Поняття ризику у страхованні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страховання. Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страховання. Методи управління ризиком (уникнення,

запобігання, поглинання, страхування). Специфіка ризиків у майновому страхуванні. Специфіка ризиків у особистому страхуванні. Специфіка ризиків у страхуванні відповідальності.

Практичні заняття

Методи оцінювання ризику

4. СТРАХОВИЙ РИНОК ТА ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків. Внутрішня структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Характеристика основних чинників розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу у страхуванні. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Страхові послуги та особливості їх реалізації на страховому ринку. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України "Про страхування". Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України "Про страхування".

Характеристика сучасного стану страхового ринку України та перспективи його розвитку.

Місце і роль страхових компаній в економіці країни.

5. СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Змішане страхування життя. Умови виплати страхового відшкодування. Строки та тарифи страхування.

Страхування дітей. Умови страхування дітей. Суб'єкти та об'єкти страхування дітей. Розмір тарифних ставок.

Страхування до вступу в шлюб. Строк страхування. Вік дитини на момент підписання договору. Умови виплати страхових сум.

Семінарське заняття

Страхування пенсії. Види пенсії. Страхування додаткової пенсії.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків, визначення викупної суми, страхового відшкодування.

6. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Термін укладання договорів медичного страхування громадян. Обов'язкове медичне страхування і його особливості. Добровільне

медичне страхування. Договір страхування. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх застосування. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.

Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Об'єкти і суб'єкти індивідуального страхування від нещасних випадків. Умови, за яких особа не підлягає страхуванню. Страхування дітей від нещасних випадків. Види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Страхування від нещасних випадків на транспорті.

Семінарське заняття

Сучасний стан та перспективи розвитку медичного страхування в Україні.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків.

Визначення викупної суми, страхової суми, страхового відшкодування.

7. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ СТРАХУВАННЯ

Економічні завдання страхування в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Практичні заняття

Розрахунок страхових платежів, збитку, розміру страхового відшкодування в рослинництві і тваринництві.

8. АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ

Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Сучасний стан і перспективи розвитку системи автотранспортного страхування в Україні.

Семінарське заняття

Міжнародна система "Зелена карта", перспективи її розвитку.

Практичні заняття

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, здійснення страхування цивільної відповідальності

власників транспортних засобів, добровільне страхування відповідальності автоперевізників та експедиторів.

9. СТРАХУВАННЯ МАЙНА І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН

Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна.. Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Страховий захист цивільної відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Семінарське заняття

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян.

Практичні заняття

Визначення страхових сум збитку і страхового відшкодування за пошкодження майна підприємств.

10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

Сутність перестраховування, його функції та призначення. Активне і пасивне перестраховування. Методи перестраховування. Форми перестраховування. Сутність непропорційного перестраховування. Співстраховування та механізм його дії. Перестраховування як предмет безпосередньої діяльності страхової компанії. Факультативне перестраховування: сутність переваги, недоліки. Пропорційне і непропорційне перестраховування. Особливості проведення перестраховування вітчизняними страховиками за кордоном. Співстраховування: сутність, переваги, недоліки.

11. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Сутність і види доходу страхової компанії. Структура витрат страховиків. Формування і розподіл прибутку страховика. Прибуток від страхової діяльності.. Рентабельність страхових операцій.. Фінансова та інвестиційна діяльність страхових компаній. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх обчислення. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

Практичні заняття

Розрахунок показників для оцінки фінансового стану страхової компанії

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування : навч. посіб./ Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
2. Клапків Ю. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія: Тернопіль, ТНЕУ, 2020 568с.
3. Супрун А.А., Зайвенко Т.О. Страхові послуги : навч. посіб.- Львів: «Магнолія 2006», 2025.
4. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навчальний посібник Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
5. Шишпанова Н.О. Страхові послуги: курс лекцій для здобувачів вищої освіти: Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 110с.

Електронні ресурси

1. Сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Нормативні акти України URL: <http://www.nau.kiev.ua/>
3. Законопроекти України URL: <http://www.zakon.gov.ua>
4. Урядовий кур'єр URL: <http://www.ukcc.com.ua>

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЛУБЕНСЬКИЙ ФІНАНСОВО - ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

« СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

(назва дисципліни)

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

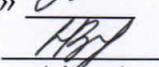
ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Наталія СЛЄПЦОВА, викладач обліково-фінансових дисциплін, кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії»

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні циклової комісії
обліково - фінансових дисциплін
Відокремленого структурного підрозділу
«Лубенський фінансово - економічний
фаховий коледж Полтавського державного
аграрного університету»

Протокол № 6 від «16» 01 2026 р.

Голова циклової комісії Наталія СЛЄПЦОВА
(підпис)

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхові послуги» є нормативним документом, що визначає зміст навчальної дисципліни, компетентності та результати навчання, які вона формує.

Навчальна програма навчальної дисципліни «Страхові послуги» спрямована на оволодіння знаннями та практичними навичками щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, функціонування та аналізу страхового ринку.

Навчальну програму з навчальної дисципліни «Страхові послуги» укладено на основі Стандарту фахової передвищої освіти зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Обов'язкова /вибіркова	обов'язковий компонент (ОК), що формує спеціальні компетентності
Кількість тем	11
Загальна кількість годин	120
Види навчальної діяльності та види навчальних занять, обсяг годин:	
Лекції	36
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60
Форма підсумкового контролю	екзамен

II. МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХОВІ ПОСЛУГИ»

компетентності та заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Страхові послуги»: формування цілісної системи знань студентів щодо теорії організації страхового ринку, а також з практики надання страхових послуг юридичним та фізичним особам. Набуття студентами теоретичних знань та практичних навиків щодо застосування конкретних механізмів страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній в умовах ринкової економіки

Завдання навчальної дисципліни «Страхові послуги»: з'ясування необхідності і сутності страхового бізнесу, сутності та значення надання страхових послуг для страхування ризиків підприємств та фізичних осіб; засвоєння методів організації та функціонування страхового ринку в Україні; вивчення умов надання страхових послуг і формування цивілізованого ставлення до колективного та особистого майна, власного життя та здоров'я, відповідальності перед третіми особами, порядку та методів проведення страхування; ознайомлення з джерелами та особливостями надання страхових послуг підприємствам різних галузей, сфер діяльності та форм власності, законодавчою базою, що регулює розвиток страхування в Україні та забезпечує страхову діяльність підприємств.

Предметом навчальної дисципліни «Страхові послуги» є: теоретичні і практичні аспекти застосування конкретних видів страхування на підставі вивчення їх змісту, визначення потреб страхового ринку й окремих галузей суспільства.

Передумовою вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги» є: досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання та компетентностей, ґрунтовна підготовка з дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Гроші та кредит».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти **повинні:**

- знати:

- сутність, функції, принципи та роль розвитку страхових послуг в економічній системі суспільства;
- методи організації роботи страховика щодо страхового захисту;
- порядок укладання та ведення страхової угоди, проведення страхування технічних ризиків;
- особливості, форми і види особистого страхування;
- види страхування майна та відповідальності підприємств;
- стан та порядок проведення сільськогосподарського страхування;
- переваги страхування фінансово-кредитних ризиків;
- автотранспортне страхування;
- страхування майна і відповідальності громадян;

уміти:

- використовувати набуті теоретичні знання під час страхування від різних ризиків, що загрожують підприємству та його працівникам;
- розраховувати страхову суму та страхове відшкодування для різних видів страхових послуг, фінансові результати діяльності страхової компанії та її податкове зобов'язання;
- організовувати та планувати фінансову стратегію страхової компанії;
- пояснювати методичку розрахунку страхових тарифів для видів загального страхування та страхування життя;
- розв'язувати задач із надання страхових послуг та складати договори страхування;
- приймати управлінські рішення щодо уникнення ризиків за допомогою укладання відповідних договорів.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліни «Страхові послуги» пов'язана із дисциплінами: «Вступ до спеціальності», «Гроші та кредит».

Знання, здобуті при вивченні страхових послуг застосовуються у процесі засвоєння здобувачами освіти при проходженні виробничої практики та атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Програмою навчальної дисципліни «Страхові послуги» передбачено проведення лекцій, семінарських, практичних занять із тем курсу, а також складання семестрового екзамену.

Перелік і сутність сформованих компетентностей і результатів навчання:

Назва компетентностей/ результатів навчання	Сутність сформованих компетентностей/результат
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗЗЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>
Спеціальні компетентності (СК)	<p>СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК 2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства.</p> <p>СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.</p> <p>СК 6. Здатність складати й аналізувати фінансову звітність.</p> <p>СК 7. Здатність самостійно виконувати складні завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК 9. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК 10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати рівень професійної підготовки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p>
Результати навчання (РН)	РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні

	<p>зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.</p> <p>РН 05. Дотримуватися вимог законодавства для забезпечення правомірності професійних рішень.</p> <p>РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.</p> <p>РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.</p> <p>РН 12. Володіти методичним інструментарієм здійснення базових контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. для досягнення спільної мети.</p> <p>РН 14. Застосовувати інновації у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку..</p> <p>РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.</p>
--	--

III. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ОРІЄНТОВНА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Обсяг годин			Разом
Назва	Лекції	Практичні	Самостійне вивчення	
Сутність, принципи, класифікація і роль страхування в Україні	2	2	4	8
Державне регулювання страхової діяльності	2		4	6
Страхові ризики та їх оцінювання	2	2	4	8
Страховий ринок та договір страхування	2		6	8
Страхування життя	4	4	6	14
Медичне страхування та страхування від нещасних випадків	4	4	6	14
Сільськогосподарське страхування	4	2	6	12
Автотранспортне страхування	4	4	6	14
Страхування майна і відповідальності громадян	6	4	6	16
Перестраховання і співстрахування	2		6	8
Фінансова діяльність страхової компанії	4	2	6	12
Всього	36	24	60	120

3.2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. СУТНІСТЬ, ПРИНЦИПИ, КЛАСИФІКАЦІЯ І РОЛЬ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Необхідність та сутність категорії страхового захисту, методи його забезпечення

Страховання як економічна категорія та його ознаки. Функції страховання як економічної категорії. Принципи страховання. Системи страховання. Розвиток страхової справи в Україні в умовах ринку. Роль страховання у вирішенні соціальних проблем суспільства. Страхова термінологія та її класифікація. Поняття об'єктів страховання. Об'єкти страховання в майновому, особистому страхованні, в страхованні відповідальності.

Страхова відповідальність (страхове покриття). Страхове забезпечення. Страхова сума та особливості цього поняття в майновому, особистому страхованні, у страхованні відповідальності.

Історія виникнення та розвитку страховання в Україні.

Семінарське заняття

Страховий фонд суспільства, його сутність та значення. Форми організації та методи утворення страхового фонду суспільства. Економічна необхідність та сутність страховання.

2. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Правове забезпечення страхової діяльності в Україні. Необхідність та основні інструменти державного регулювання страхової діяльності, ліцензування, визначення вимог до розміру та структури статутного фонду, забезпечення запасу платоспроможності, застосування заходів впливу.

Організаційно-правова структура, повноваження та обов'язки Уповноваженого органу. Ліцензування та нагляд за суб'єктами страхового ринку. Особливості та основні напрями державної політики у сфері страховання.

Закон України "Про страховання" розділ IV "Державний нагляд за страховою діяльністю в Україні".

3. СТРАХОВІ РИЗИКИ І ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Поняття ризику у страхованні. Класифікація ризиків. Ознаки ризику, придатного для страховання. Оцінка страховиком ризику і визначення доцільності його страховання. Методи управління ризиком (унікнення, запобігання, поглинання, страховання). Специфіка ризиків у майновому страхованні. Специфіка ризиків у особистому страхованні. Специфіка ризиків у страхованні відповідальності.

Практичні заняття

Методи оцінювання ризику

4. СТРАХОВИЙ РИНОК ТА ДОГОВІР СТРАХУВАННЯ

Поняття страхового ринку. Класифікація страхових ринків. Внутрішня структура страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Характеристика основних чинників розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу у страхуванні. Страхові посередники та їх роль на страховому ринку. Законодавче регулювання діяльності страхових посередників в Україні. Страхові послуги та особливості їх реалізації на страховому ринку. Договір страхування і його зміст згідно з Законом України “Про страхування”. Страховик і страхувальник: взаємовідносини між ними; обов'язки сторін згідно з Законом України “Про страхування”.

Характеристика сучасного стану страхового ринку України та перспективи його розвитку.

Місце і роль страхових компаній в економіці країни.

5. СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Змішане страхування життя. Умови виплати страхового відшкодування. Строки та тарифи страхування.

Страхування дітей. Умови страхування дітей. Суб'єкти та об'єкти страхування дітей. Розмір тарифних ставок.

Страхування до вступу в шлюб. Строк страхування. Вік дитини на момент підписання договору. Умови виплати страхових сум.

Семінарське заняття

Страхування пенсії. Види пенсії. Страхування додаткової пенсії.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків, визначення викупної суми, страхового відшкодування.

6. МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ ТА СТРАХУВАННЯ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ

Необхідність, розвиток і сучасний стан медичного страхування. Суб'єкти страхування і відносини між ними. Форми проведення медичного страхування та їх особливості. Термін укладання договорів медичного страхування громадян. Обов'язкове медичне страхування і його особливості. Добровільне медичне страхування. Договір страхування. Організація роботи страхової компанії після настання страхового випадку. Медичне страхування громадян, які виїждять за кордон. Послуги з міжнародного медичного асистансу та їх

застосування. Умови і особливості укладання індивідуального та колективного договору страхування.

Індивідуальне страхування від нещасних випадків. Об'єкти і суб'єкти індивідуального страхування від нещасних випадків. Умови, за яких особа не підлягає страхуванню. Страхування дітей від нещасних випадків. Види обов'язкового страхування від нещасних випадків. Страхування від нещасних випадків на транспорті.

Семінарське заняття

Сучасний стан та перспективи розвитку медичного страхування в Україні.

Практичні заняття

Визначення строків страхування, розміру страхових внесків.

Визначення викупної суми, страхової суми, страхового відшкодування.

7. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ СТРАХУВАННЯ

Економічні завдання страхування в сільському господарстві. Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції. Форми й види страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування врожаїв сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Страхування сільськогосподарських тварин.

Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств.

Практичні заняття

Розрахунок страхових платежів, збитку, розміру страхового відшкодування в рослинництві і тваринництві.

8. АВТОТРАНСПОРТНЕ СТРАХУВАННЯ

Поняття автотранспортного страхування, його сутність. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів.

Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом. Страховий захист громадян від нещасних випадків на автомобільному транспорті. Сучасний стан і перспективи розвитку системи автотранспортного страхування в Україні.

Семінарське заняття

Міжнародна система "Зелена карта", перспективи її розвитку.

Практичні заняття

Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, здійснення страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, добровільне страхування відповідальності автоперевізників та експедиторів.

9. СТРАХУВАННЯ МАЙНА І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ГРОМАДЯН

Види послуг страхових компаній громадянам – власникам майна..
Страхування будівель і споруд, що належать громадянам. Страхування домашнього майна. Страхування тварин у господарствах громадян. Страховий захист цивільної відповідальності громадян перед третіми особами. Види й форми страхування. Страхування особистої відповідальності власників будівель і домашніх тварин. Страхування професійної та інших видів відповідальності громадян.

Семінарське заняття

Необхідність і значення страхового захисту майна громадян. Розвиток і сучасний стан страхування особистої власності громадян.

Практичні заняття

Визначення страхових сум збитку і страхового відшкодування за пошкодження майна підприємств.

10. ПЕРЕСТРАХУВАННЯ І СПІВСТРАХУВАННЯ

Сутність перестрахування, його функції та призначення. Активне і пасивне перестрахування. Методи перестрахування. Форми перестрахування. Сутність непропорційного перестрахування. Співстрахування та механізм його дії. Перестрахування як предмет безпосередньої діяльності страхової компанії. Факультативне перестрахування: сутність переваги, недоліки. Пропорційне і непропорційне перестрахування. Особливості проведення перестрахування вітчизняними страховиками за кордоном. Співстрахування: сутність, переваги, недоліки.

11. ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ

Сутність і види доходу страхової компанії. Структура витрат страховиків. Формування і розподіл прибутку страховика. Прибуток від страхової діяльності.. Рентабельність страхових операцій.. Фінансова та інвестиційна діяльність страхових компаній. Фінансові результати діяльності страхових компаній та порядок їх обчислення. Оподаткування страхової діяльності в Україні.

Практичні заняття

Розрахунок показників для оцінки фінансового стану страхової компанії

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рекомендована література і джерела

1. Журавка О.С., Бухтіарова А.Г., Пахненко О.М. Страхування : навч. посіб./ Суми: Сумський державний університет, 2020. 350 с.
2. Клапків Ю. Ринок страхових послуг: концептуальні засади, технічні інновації та перспективи розвитку: монографія: Тернопіль, ТНЕУ, 2020 568с.
3. Супрун А.А., Зайвенко Т.О. Страхові послуги : навч. посіб.- Львів: «Магнолія 2006», 2025.
4. Терещенко Т.Є., Заволока Л.О., Пономарьова О.Б Страхування (у схемах, таблицях, коментарях): навчальний посібник Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2020. 221 с.
5. Шишпанова Н.О. Страхові послуги: курс лекцій для здобувачів вищої освіти: Миколаїв, Миколаївський національний аграрний університет, 2020. 110с.

Електронні ресурси

1. Сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Нормативні акти України URL: [http://www.nau.kiev.ua /](http://www.nau.kiev.ua/)
3. Законопроекти України URL:<http://www.zakon.gov.ua>
4. Урядовий кур'єр URL: <http://www.ukcc.com.ua>